

Temakurs 1

HIS JA22

Valblankett lämnas senast
onsdagen den 5 september
klockan 14.

Kursperiod 10 september –
12 oktober

Temor att välja mellan:

- Det svenska stormaktsväldet
- Kulturhistoriska perspektiv på det antika Rom

Observera att vid ojämn fördelning av förstahandsvalet kommer några studenter slumpvis att tilldelas sitt andrahandsval, så att vi får två jämnstora grupper.

Tema: Det svenska stormaktsväldet

Lärare: Anna Walette

På 1600-talet blev Sverige en av Europas stormakter. På kort tid blev en liten stat i Europas periferi ett land att räkna med politiskt och militärt. Hur kunde detta komma sig? Vilka förutsättningar hade Sverige att bli en stormakt?

Syftet med denna kurs är att belysa olika tolkningar om tiden, och om den tidigmoderna statens framväxt, relationen mellan styrande och styrda samt kulturella mönster hos folk under en krigisk och omvälvande tid. Vardagsliv och omvärldsuppfattning är mer centrala teman än bataljer och slaguppställningar. Målet med kursen är att studenten ska kunna redogöra översiktligt för politisk förändring, och ekonomiska, kulturella och sociala villkor i det svenska stormaktsväldet (1560–1721).

Undervisningen består dels av lärardominerade katederföreläsningar, dels av grupparbeten. Samtliga studenter förutsätts ha läst texterna i förväg och att delta i diskussionen. Eftersom en biografisk forskningstradition har fått en renässans som metod inom den historiska disciplinen kommer seminarierna även ta upp vilken betydelse ett aktörsperspektiv kan få för historieforskaren.

Examinationen på kursen har flera delar: dels skall man vara aktiv på lektionerna, dels skall man läsa ett biografiskt verk och arbeta med denna biografi. I examinationen ingår även att man arbetar med kurskamraternas arbete med referat/recension. Alla studenter redovisar inför gruppen vid de avslutande lektionerna.

Kurslitteraturen köps delvis som kompendier på institutionens reprocentral. Några artiklar finns tillgängliga i fulltext via Mitt kursbibliotek. Boken finns att köpa, och till utlån och som referensexemplar på bibliotek.

Undervisningen är obligatorisk. Man kan kompensera sin bortovaro genom att göra en specialuppgift. Har man varit borta fler än tre gånger är det tillrådligt att gå om kursen.

Litteratur

Bergner, Barbro, "Dygden som levnadskonst. Kvinnliga dygdeideal under stormaktstiden", i Österberg, Eva (red.) *Jämmerdal och fröjdesal. Kvinnor i stormaktstidens Sverige*, Lund 1997 (53 s.). Kompendium.

Dahlgren, Stellan, *Kultur och samhälle i stormaktstidens Sverige*, Stockholm 1967 (30 s.). Kompendium.

Eng, Torbjörn, *Det svenska väldet. Ett konglomerat av uttrycksformer och begrepp från Vasa till Bernadotte*, Uppsala 2001 (79 s.). Kompendium.

Linde, Martin, *Statsmakt och bondemotstånd*, Uppsala 2000 (59 s.). Kompendium.

Nilsson, Sven A, "Reduktion eller kontribution", *Scandia* 1958, s 68-114 (46 s.). Fulltext.

Nilsson, Sven A, "Politisk mobilisering i den svenska militärstaten", *Scandia* 1994 (35 s.). Fulltext

Oredsson, Sverker, "Karl XII och det svenska stormaktsväldets fall i historieskrivning och tradition", i Oredsson, Sverker (red), *Tsar Peter och kung Karl. Två härskare och deras folk*, Stockholm 1998 (29 s.). Kompendium.

Rosén, Jerker, "Statsledning och provinspolitik under Sveriges stormaktstid", *Scandia* 1946 (46 s.). Fulltext.

Rystad, Göran, "Med råds råde eller efter konungens godtycke. Makten över ämbetstillsättningarna som politisk stridsfråga under 1600-talet", *Scandia* 1963 (88 s.). Fulltext.

Sjöberg, Maria, *Kvinnor i fält, 1550–1850*, Möklinta 2008 (236 s.). ISBN 978-91-7844-765-7. Ca. 160 kr på Adlibris.

Totalt: 701 s. Dessutom tillkommer ett verk med biografisk inriktning, som väljs i samråd med läraren.

Schema

1. Tisdag 11/9, 10.15-12, sal 2

Introduktion stormaktstiden. Den biografiska metoden.

2. Torsdag 13/9, 10.15-12, sal 2

Stormaktstidens politiska karta.

3. Tisdag 18/9, 10.15-12, Blå rummet

Vasa 1628. Biografi ska vara vald.

4. Torsdag 20/9, 10.15-12, Blå rummet

Det svenska stormaktsväldet – dess uppkomst och utveckling.

5. Tisdag 25/9, 10.15-12, Blå rummet

Sveriges militarisering under 1600-talet.

6. Torsdag 27/9, 10.15-12, Blå rummet

Det civila livet. Referat skall lämnas in.

7. Tisdag 3/10, 10.15-12, Blå rummet

Stormaktsväldets upplösning.

8. Torsdag 4/10, 10.15-12, Blå rummet

Häxprocesser. En första version av recensionen skall lämnas in.

9. Tisdag 9/10, 10.15-12, Blå rummet

Redovisning och samtal kring lästa böcker.

10. Onsdag 10/10, 10.15-12, Blå rummet

Fortsättning på samtal kring lästa böcker. Utvärdering av kurs.

Fredag 12/10, 12.00, inlämning av hemuppgift

Tema: Kulturhistoriska perspektiv på det antika Rom

Lärare: Isak Hammar

I historieskrivningen om romarriket befinner sig traditionellt krig, politiska intriger och mäktiga män i blickfånget. Historien om den lilla byn som blev ett världsimperium berättas vanligtvis genom fältslag, maktkamp och konspirationer. I den här temakursen möter vi ett annat Rom, andra romare och en annan historieskrivning. Ett romarrike där tankevärld, människosyn, moral och ideologi står i fokus och där vi istället för den togaklädde aristokraten söker efter spåren av mannen och kvinnan utanför eliten och utanför den traditionella historiska berättelsen.

Temakursen avser att lära studenterna att närma sig ett upp till 2000 år gammalt material med nya ögon genom frågan om hur vi kan studera antika Rom utifrån moderna kulturhistoriska frågeställningar. Vilka möjligheter har vi att uttala oss om kvinnor, fattiga, slavar och utstötta? Hur kan tröskat material leda oss till ny förståelse genom annorlunda perspektiv? Under kursens gång kommer även romarrikets arv och bruket av antika Rom i västerlandet att diskuteras. Exempel ur ett rikt och varierat källmaterial möter således studenten liksom nya perspektiv på ett klassiskt historiskt narrativ.

Litteratur

Böcker

Jones Peter & Keith Sidwell (eds.) *The World of Rome: an introduction to Roman culture*, 1997, 399s. Adlibris: 229 SEK. ISBN 0521384214

Knapp Robert, *Invisible Romans* 2011. 371s. Adlibris: 198 SEK. ISBN: 9780674061996

Artiklar för kompendium

Ekström Anders, *Representation och materialitet: Introduktioner till kulturhistorien*. 2009. ISBN 9789157805485, s. 15-48. (33s.)

Corbeill Anthony, "Gesture as a cultural system" i *Nature Embodied: gesture in ancient Rome*, (Corbeill), 2004, ISBN 0691074941, s. 1-11. (11s.)

Miles Richard, "Introduction: constructing identities in late antiquity" i *Constructing identities in Late Antiquity*, / edited by Richard Miles, 1999, ISBN: 9780415518864, s. 1-13. (13s.)

Hope Valerie M, "Negotiating Identity and Status: the gladiators of Roman Nîmes" i *Cultural Identity in the Roman Empire* / edited by Ray Laurence & Joanne Berry, 1998, s. 179-193. (15s.)

Dixon Suzanne, "Representations of female sexualities" i *Reading Roman Women*, (Dixon) 2001, s. 32-44. (13s.)

Mortimer N.S. "The Roman Republic and the French and American Revolution" i *The Cambridge companion to the Roman Republic* / edited by Harriet I. Flower. 2004, s. 347-363. (16s.)

Totalt cirka 830 sidor.

Schema

Tisdag 11/9 14:15-16	sal 2
Torsdag 13/9 14:15-16	sal 2
Tisdag 18/9 10:15-12	sal 2
Tisdag 25/9 10:15-12	sal 2
Torsdag 27/9 10:15-12	sal 2
Fredag 28/9 14:15-16	sal 2
Tisdag 2/10 10:15-12	sal 2
Torsdag 4/10 10:15-12	sal 4
Tisdag 9/10 10:15-12	sal 2
Torsdag 11/10 10:15-12	sal 2